

CHŘIPKA — ZÁKLADNÍ INFORMACE

Chřipka je časté virové onemocnění dýchacího systému, které v zimních měsících způsobuje každoroční epidemie. Jedná se o relativně závažnou infekci, která v ČR každoročně způsobí onemocnění statisíců až jednoho milionů obyvatel, a souvisí s ní v průměru téměř dva tisíce úmrtí.

Příznaky onemocnění

Chřipka se projevuje **náhlým začátkem, suchým dráždivým kašlem, bolestí hlavy, bolestí v krku, bolestí kloubů a svalů, celkovou únavou**, slabostí a vyčerpaností. Onemocnění trvá obvykle 4–7 dní u nekomplikovaných případů a spontánně končí po krátké rekonvalescenci uzdravením. U starších, oslabených nebo chronicky nemocných osob, které jsou onemocněním nejvíce ohroženy, se **chřipkové onemocnění často komplikuje zánětem plic** nebo zánětem srdečního svalu, které mohou ohrožovat život pacienta. U dětí může chřipkové onemocnění vyvolat zánět středního ucha nebo zánět vedlejších dutin nosních. Léčba je často komplikovaná, protože **chřipka zhoršuje již dříve probíhající onemocnění** srdce a cév, plic, ledvin, diabetu nebo další chronické nemoci. Osoby s těžkým průběhem chřipky lze léčit speciálními léky proti virům, antivirotiky, nikoli však antibiotiky, která jsou určena pro léčbu bakteriálních infekcí.

Prevence

Nejlepší ochranou proti chřipce je očkování. Očkování proti chřipce pomáhá snižovat počty nemocných i zemřelých v souvislosti s každoroční chřipkovou epidemií. Účinnost protichřipkové vakcíny závisí na antigenní podobnosti kmene viru ve vakcíně s aktuálně cirkulujícími viry. Při změně v antigenicitě nemusí předchozí očkování zabránit vzniku onemocnění, závažnost infekce však sníží a zmenší procento komplikací a úmrtí. **Očkování vede ve všech věkových skupinách k výraznému snížení výskytu onemocnění chřipkou** a ke snížení návštěv lékaře. Každoroční očkování proti chřipce je doporučeno především starším osobám (65 let a více) a osobám jakéhokoli věku (včetně dětí) s chronickým onemocněním. Vakcinace proti chřipce **je také doporučována těhotným ženám** v kterékoliv fázi těhotenství a ženám, které plánují těhotenství během chřipkové sezóny, a dále lidem, kteří zvyšují možnost nákazy rizikových skupin uvedených v předchozí větě, tj. např. lidem, kteří žijí s rizikovými osobami v domácnosti. Vzhledem k poklesu hladin ochranných protilátek a průběžně probíhající změně cirkulujících kmenů je třeba každoroční přeočkování proti chřipce.

Očkování proti chřipce jako hrazená služba zdravotními pojišťovnami

Podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, **je poskytováno (hrazeno) očkování proti chřipce** u osob nad 65 let věku, u osob se sníženou nebo zaniklou funkcí sleziny, po transplantaci krvetvorných buněk, se závažnými primárními nebo sekundárními imunodeficity, které vyžadují dispensarizaci na specializovaném pracovišti nebo u osob po prodělané invazivní meningokokové nebo invazivní pneumokokové infekci. Dále je **hrazeno pacientům, kteří trpí závažným chronickým farmakologic-**

DALŠÍ DŮLEŽITÉ INFORMACE

Inkubační doba: obvykle 1–4 dny.

Původce: chřipkové viry typu A, B, C.

Zdroj: výhradně člověk infikovaný virem chřipky.

Přenos: k přenosu dochází nejčastěji vzduchem kapénkami, které vznikají při dýchání, mluvení, kašli, smrkání, kýchání infikovaných osob. Přenáší se i prostřednictvím kontaminovaných rukou a předmětů. Chřipkový virus má schopnost přežít po určitou dobu mimo hostitelský organismus. Je tedy možné se nakazit prostřednictvím předmětů, které jsou potřísněny sekrety nemocného, např. telefonní sluchátka, držadla ve veřejné dopravě, hračky, použité kapesníky, nebo při podání ruky.

Období nakažlivosti, vnímavost a imunita: období nakažlivosti je u dospělých osob v prvním až pátém dni onemocnění. U osob se sníženou obranyschopností a u dětí může být období nakažlivosti významně delší. Vnímavost je všeobecná, neboť imunita po prodělaném onemocnění je specifická na konkrétní sezónní kmen viru chřipky.

ky řešeným onemocněním srdce a cév, dýchacích cest, ledvin nebo diabetem a osobám umístěným ve zdravotnických zařízeních poskytovatele dlouhodobé lůžkové péče, v domovech pro seniory, v domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v domovech se zvláštním režimem.

Doporučené očkování

Očkování proti chřipce je doporučeno Národní imunizační komisí při Ministerstvu zdravotnictví i dalším vyjmenovaným skupinám osob.

Očkování proti chřipce je doporučeno těhotným ženám v kterékoliv fázi těhotenství a ženám, které plánují těhotenství během chřipkové sezóny, osobám, které pečují o osoby s akutním nebo chronickým onemocněním (rizikové osoby), zejména tedy zdravotníkům a sociálním pracovníkům, nebo které žijí s rizikovými osobami v domácnosti, nebo které jsou v kontaktu s rizikovými osobami (zaměstnanci pošt, obchodů, služeb, pracovníci ve školství, dopravě).

Obecně se doporučuje zaměstnavatelům, aby nabízeli **možnost zvýhodněného či bezplatného očkování proti chřipce svým zaměstnancům**, neboť je to pro všechny výhodné jak ze zdravotního, tak i ekonomického hlediska. Očkování zdravotníků má význam též z důvodu zajištění bezpečnosti pacientů a snížení rizika nákazy chřipkou v souvislosti s poskytováním zdravotní péče.